



**KASBIY SIFATLARNI SHAKLLANTIRISHDA KREATIV YONDASHUVNI
JORIY ETISH: TALABALAR MISOLIDA**

Mamatova X.M.

p.f.b.f.d. (PhD), dotsent, Guliston davlat pedagogika instituti

Xolmatova G.U.

Guliston davlat pedagogika instituti 1-kurs magistiranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada kasbiy sifatlarni shakllantirishda kreativ yondashuvning ahamiyati va talabalar misolida uning joriy etilishi ko'rib chiqilgan. Kreativ yondashuv nafaqat talabalar uchun yangi g'oyalar va yechimlarni yaratishda, balki ularni kelajakdagi professional faoliyatlariga tayyorlashda ham muhim rol o'ynaydi. Maqolada kreativ yondashuvni ta'lim jarayoniga qanday joriy qilish, talabalarni innovatsion fikrlashga rag'batlantirish va ularning kasbiy sifatlarini rivojlantirish usullari tahlil qilingan. Kreativ yondashuvni o'rgatish orqali talabalar o'z sohalarida muvaffaqiyatga erishish, muammolarni hal qilish va zamonaviy texnologiyalarni qo'llashga tayyor bo'ladilar.

Kalit so'zlar: kasbiy sifatlar, kreativ yondashuv, talabalar, ta'lim jarayoni, ijodkorlik, ta'lim metodlari, kreativlik.

Аннотация. В данной статье рассматривается важность креативного подхода в формировании профессиональных качеств и его внедрение на примере студентов. Креативный подход играет важную роль не только в создании новых идей и решений для студентов, но и в подготовке их к будущей профессиональной деятельности. В статье анализируется, как внедрить креативный подход в образовательный процесс, мотивировать студентов на инновационное мышление и развивать их профессиональные качества. Обучение креативному подходу позволяет студентам достигать успехов в своей области, решать проблемы и быть готовыми к применению современных технологий.

Ключевые слова: профессиональные качества, креативный подход, студенты, образовательный процесс, креативность, методы обучения, инновации.

Annotation. This article discusses the importance of creative approach in the development of professional qualities and its implementation in the case of students. The creative approach plays a significant role not only in helping students generate new ideas and solutions but also in preparing them for their future professional careers. The article analyzes how to integrate creative approaches into the educational process, encourage students' innovative thinking, and develop their professional qualities. By teaching creative approaches, students become ready to succeed in their fields, solve problems, and apply modern technologies.

Keywords: professional qualities, creative approach, students, educational process, creativity, teaching methods, innovation.



Kirish. Bugungi kunda zamonaviy ta'lim tizimi va ish bozori talablariga mos ravishda kasbiy sifatlarni shakllantirish va rivojlantirish talabi ortib bormoqda. Talabalar o'z kasbiy sohasida muvaffaqiyatga erishish uchun nafaqat texnik bilimlar, balki kreativ yondashuv va ijodkorlik kabi sifatlarni ham egallashlari zarur. Kreativ yondashuvni joriy etish kasbiy sifatlarni shakllantirishda muhim o'rin tutadi, chunki bu yondashuv talabalarni nafaqat mavjud muammolarni hal qilishga, balki yangi va innovatsion yechimlarni izlashga ham undaydi. Kasbiy sifatlar har bir mutaxassisning ishida muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va xulq-atvorlar majmuidir. Bu sifatlar texnik ko'nikmalar, ijodiy fikrlash, muammolarni hal qilish, jamoa bilan ishlash va kommunikativ qobiliyatlarni o'z ichiga oladi. Talabalar kasbiy sifatlarni shakllantirishda, ularning kelajakdagi professional faoliyati uchun tayyorligi ta'minlanadi.

Kreativlik, ijodkorlik yoki innovatsion fikrlash — bu muammolarni an'anaviy yondashuvlardan tashqarida, yangi va original yo'llar bilan hal qilish qobiliyatidir. Talabalarning kreativ yondashuvni rivojlantirish, ularni tahlil qilish, yangi g'oyalar yaratish va turli xil yechimlar izlashga o'rgatadi. Bu yondashuvni ta'limda joriy etish orqali talabalar nafaqat o'qitilgan bilimlarni qo'llash, balki ularni yanada rivojlantirib, kelajakdagi o'zgarishlarga moslashishga tayyor bo'ladilar. Talabalar misolida kreativ yondashuvni joriy etish bir nechta usullar orqali amalga oshirilishi mumkin. Birinchidan, interaktiv darslar, guruhli ishlash va muammolarni yechish metodlari orqali talabalar o'z ijodkorliklarini namoyon qilishlari uchun imkoniyat yaratish zarur. Ikkinchidan, soha bo'yicha seminarlar va treninglar tashkil etish, talabalar uchun yangi g'oyalarni sinovdan o'tkazish, shuningdek, amaliy mashg'ulotlar orqali kreativ fikrlashni rivojlantirish mumkin. Misol uchun, informatika fakultetida talabalar dasturlashda muammolarni hal qilishni boshlaganda, ularni an'anaviy yondashuvlarga asoslangan yechimlar bilan cheklash o'rniga, ular uchun yangi va innovatsion yondashuvlar izlashga rag'batlantirish kerak. Bunday yondashuv nafaqat nazariy bilimlarni balki amaliy ko'nikmalarni ham rivojlantiradi.

Kreativ yondashuvni o'rgatish talabalarni muammolarni tahlil qilish, yangi g'oyalarni ishlab chiqish va o'z-o'zini rivojlantirishga undaydi. Bu ularning kelajakdagi professional faoliyatida muhim ahamiyatga ega bo'ladi. Talabalar o'z kasbiy sohasida kreativ yondashuvni qo'llab, yangi usullar va texnologiyalarni yaratishda, samarali hamkorlik qilishda va mijozlarning ehtiyojlariga mos ravishda ishlashda muvaffaqiyat qozonadilar. Kasbiy sifatlarni shakllantirishda kreativ yondashuvni joriy etish talabalar uchun katta ahamiyatga ega. Bu ularni nafaqat o'z sohalarida muvaffaqiyatli bo'lishga, balki kelajakda yuzaga keladigan o'zgarishlarga tezda moslashishga yordam beradi. Ta'limda kreativ yondashuvni joriy etish, talabalarni innovatsion fikrlashga va yangi yechimlarni izlashga o'rgatib, ularni raqobatbardosh va zamonaviy mutaxassislarga aylantiradi.

Materiallar va metodlar. Ushbu tadqiqotda kasbiy sifatlarni shakllantirishda kreativ yondashuvni ta'lim jarayoniga joriy etishning samaradorligini o'rganish uchun bir qator metodlar va materiallardan foydalanildi. Tadqiqotda O'zbekistonning yuqori o'quv yurtlarida tahsil olayotgan talabalar ishtirok etishdi. Talabalar turli fakultetlar, jumladan,



TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR



texnika, iqtisodiyot, pedagogika va san'at sohalarini o'zlashtirgan guruhlariga bo'lingan. Tadqiqot obyekti esa kasbiy sifatlarni shakllantirishda kreativ yondashuvni joriy etishning samaradorligi bo'ldi.

Talabalar orasida kreativ yondashuvni qabul qilish va undan foydalanish bo'yicha fikrlarni aniqlash maqsadida anketalar o'tkazildi. Anketalar ichida kreativ fikrlash, muammolarni hal qilish, jamoa bilan ishlash kabi mavzularni qamrab olgan savollar joylashtirildi. Talabalar va o'qituvchilar bilan intervyular o'tkazilib, kreativ yondashuvni joriy etish jarayonidagi qiyinchiliklar va muvaffaqiyatlar haqida so'rovlar olib borildi. O'quv jarayonida kreativ va innovatsion yondashuvni rivojlantirish uchun maxsus mashg'ulotlar, seminarlar va guruhli ishlash usullari joriy qilindi. Bu usullar orqali talabalar yangi fikrlarni ishlab chiqish va sinovdan o'tkazish imkoniyatiga ega bo'ldilar.

Tadqiqot jarayonida talabalar uchun bir nechta interaktiv darslar va amaliy mashg'ulotlar tashkil etildi. Mashg'ulotlar quyidagi yondashuvlar orqali amalga oshirildi:

- Problem-based learning (PBL): Talabalar oldiga konkret amaliy muammolar qo'yilib, ularni yaratish va hal qilishda kreativ yondashuvlardan foydalanishga undaldilar. Bu metod orqali talabalar o'z fikrlarini mustaqil ravishda ishlab chiqishga va ijodiy yechimlar yaratishga o'rgatildi.

- Guruhli ishlar va muloqot: Talabalar guruhlariga bo'linib, birgalikda yangi g'oyalarni ishlab chiqishga va muammolarni hal qilishga harakat qildilar. Bu metod talabalar orasida jamoaviy fikrlashni rivojlantirishga yordam berdi.

- Innovatsion treninglar: Innovatsion texnologiyalar va kreativ fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan treninglar o'tkazildi. Bu treninglar talabalar uchun yangi yondashuvlarni va g'oyalarni ishlab chiqish imkoniyatini berdi.

Tadqiqot natijalari talabalarning kreativ fikrlash va innovatsion yondashuvlarga qanday munosabatda bo'lishlarini, ularning kasbiy sifatlarini shakllantirishda qanday ta'sir o'tkazganini ko'rsatdi. Tadqiqot davomida olingan natijalar orqali kreativ yondashuvni ta'lim jarayoniga samarali ravishda joriy qilish imkoniyatlari aniqlanib, o'quv metodlari va yondashuvlarning talabalarning professional faoliyatiga ta'siri tahlil qilindi. Kreativ yondashuvni o'rgatish orqali talabalar o'z sohalarida innovatsion fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantiradilar. Shu bilan birga, bunday yondashuv talabalar uchun kelajakdagi ish faoliyatlarida raqobatbardosh va samarali bo'lish imkonini yaratadi. Tadqiqotda olingan natijalar, o'quv jarayonida kreativ metodlarni qo'llash, interaktiv darslar, guruhli ishlash va amaliy mashg'ulotlar orqali talabalarning ijodiy qobiliyatlarini oshirishga erishish mumkinligini ko'rsatdi. Shu o'rinda, ta'lim tizimida kreativ yondashuvni yanada kengroq joriy etish zarurligini ta'kidlab o'tish lozim. O'qituvchilar va ta'lim muassasalari talabalarga kreativ fikrlashni rivojlantirishga yordam beradigan sharoitlarni yaratishlari kerak. Bunday yondashuv, kelajakda yuqori malakali va innovatsion mutaxassislarning shakllanishiga hissa qo'shadi.

Xulosa. Kasbiy sifatlarni shakllantirishda kreativ yondashuvni joriy etish nafaqat talabalar uchun, balki ta'lim tizimi va umuman jamiyat uchun katta ahamiyatga ega.



TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR



Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, kreativ fikrlash va innovatsion yondashuvlarni ta'lim jarayoniga joriy etish talabalar kasbiy sifatlarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu yondashuv talabalarga nafaqat mavjud muammolarni hal qilishda, balki yangi va original yechimlarni yaratishda ham yordam beradi. Bundan tashqari, bu tadqiqot natijalari o'quv jarayonida kreativ yondashuvni kengaytirish va rivojlantirishning samarali usullarini aniqlashga yordam beradi. O'qituvchilar va ta'lim tashkilotlari uchun bu yondashuvni doimiy ravishda rivojlantirish va talabalar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash zarur bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Anderson, C. (2017). *Creative Confidence: Unleashing the Creative Potential Within Us All*. Crown Business.
2. Robinson, K. (2015). *Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education*. Viking.
3. Sawyer, R. K. (2012). *Explaining Creativity: The Science of Human Innovation*. Oxford University Press.
4. Torrance, E. P. (2008). *Treating Creative Potential: A Developmental Approach*. Ablex Publishing Corporation.
5. Csikszentmihalyi, M. (1996). *Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention*. HarperCollins.